

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Mgr. Jitky Zavřelové a soudců Mgr. Jana Čížka a Mgr. Lenky Oulíkové ve věci

žalobkyně: **Z. N.,**

bytem X,

zastoupená advokátem Mgr. Petr Mikešíkem,

sídlem Novotného lávka 200/5, Staré Město, 110 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Obecní úřad Velké Přílepy,**

sídlem Pražská 162, 252 64 Velké Přílepy,

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného a o žalobě proti rozhodnutí žalovaného, kterým v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí změnil označení způsobu využití domu č. p. X na pozemku parc. č. st. X v katastrálním území H. v Č. v obci H. z „bytového domu“ na „rodinný dům“,

takto:

- I. Žaloba proti rozhodnutí žalovaného, kterým v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí změnil označení způsobu využití domu č. p. X na pozemku parc. č. st. X v katastrálním území H. v Č. v obci H. z „bytového domu“ na „rodinný dům“, se vylučuje k samostatnému řízení.
- II. Žaloba na ochranu před nezákonným zásahem se odmítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem.
- IV. Žalobkyni se vrací soudní poplatek ve výši 2 000 Kč, který jí bude vyplacen ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Krajského soudu v Praze.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu podanou u zdejšího soudu dne 1. 11. 2018 domáhala vůči Obci Velké Přílepy ochrany před změnou zápisu údaje o způsobu využití domu č. p. X na pozemku stavební parcele číslo X v katastrálním území H. v Č. v obci H. (dále jen „dům č. p. X“) v základním registru územní identifikace, adres a nemovitostí (dále jen „RÚIAN“ či „registr územní identifikace“) z bytového domu na rodinný dům. Navrhla, aby bylo Obci Velké Přílepy uloženo ukončit porušování práv žalobkyně, které spatřuje v bránění změně na bytové jednotky v domě č. p. X zápisem způsobu využití domu č. p. X „rodinný dům“, a provést změnu tohoto zápisu v RÚIAN na „bytový dům“. V podání ze dne 13. 5. 2019 žalobkyně v reakci na výzvu soudu upravila označení žalovaného na Obecní úřad Velké Přílepy.

Současně uvedla, že změnu označení způsobu využití domu č. p. X z „bytového domu“ na „rodinný dům“ lze považovat též za rozhodnutí a navrhla, aby soud eventuálně vyslovil jeho nicotnost.

2. Jelikož eventuelní petit není v soudním řízení správním přípustný, pokud by eventuality měly spočívat v odlišných žalobních typech (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2004, č. j. 6 Ans 1/2003-101, č. 652/2005 Sb. NSS, ze dne 9. 12. 2015, č. j. 10 Afs 151/2015-27, či ze dne 19. 5. 2016, č. j. 6 As 69/2016-39), vyzval soud žalobkyni, aby sdělila, zda podává žalobu na ochranu před nezákonným zásahem a současně též žalobu proti rozhodnutí, či zda podává pouze jeden z uvedených návrhů a který.
3. Žalobkyně podáním ze dne 28. 5. 2019 upřesnila, že podává oba návrhy současně. Kromě žaloby na ochranu před nezákonným zásahem se dále domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného, kterým změnil označení způsobu využití domu č. p. X z „bytového domu“ na „rodinný dům“.
4. Podle § 112 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), jsou-li v návrhu na zahájení řízení uvedeny věci, které se ke spojení nehodí, nebo odpadnou-li důvody, pro které byly věci soudem spojeny, může soud některou věc vyloučit k samostatnému řízení.
5. Žalobkyně se tedy domáhá ochrany před nezákonným zásahem žalovaného a současně podává žalobu proti rozhodnutí žalovaného. Žalobkyně brojí proti témuž jednání žalovaného, avšak dvěma různými žalobními typy. Jednotlivé žalobní typy se ve správním soudnictví vyznačují svébytnou procesní úpravou, například jde-li o lhůty, náležitosti, podmínky aktivní legitimace apod. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 5. 2016, č. j. 6 As 69/2016-39, bod 15), a proto soud v souladu s ustanovením § 112 odst. 2 o. s. ř. užitými na základě § 64 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) rozhodl výrokem I. o vyloučení žaloby proti rozhodnutí žalovaného k samostatnému projednání.
6. Dále se soud zabýval otázkou včasnosti žaloby na ochranu před nezákonným zásahem.
7. Z žaloby vyplývá, že žalobkyně zaslala dne 3. 2. 2018 Českému úřadu zeměměřičskému a katastrálnímu žádost o opravu zápisu způsobu využití domu č. p. X v katastru nemovitostí zpět na bytový dům. Katastrální úřad pro Středočeský kraj, Katastrální pracoviště P. – z., oznámil žalobkyni dopisem ze dne 8. 2. 2018, že ke změně způsobu využití z bytového domu na rodinný dům v katastrálním operátu došlo 3. 1. 2017 v řízení vedeném pod spisovou značkou Z-48/2017-210 na základě převzetí způsobu využití jako referenčního údaje z RÚIAN. Editorem údaje je příslušný stavební úřad, který údaj do RÚIAN zapsal. V oznámení o neprovedení opravy chyby v údajích katastru nemovitostí Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj, Katastrálního pracoviště P. – z., ze dne 8. 2. 2018, které je připojeno k žalobě, se uvádí, že změna ve smyslu doplnění způsobu využití „rodinný dům“ v RÚIAN byla provedena editorem na základě kolaudačního rozhodnutí ze dne 2. 4. 2009, č. j. Výst. 332/5-23/09-KU, vydaného Obecním úřadem Velké Přílepy, neboť původně nebyl v RÚIAN žádný způsob využití evidován. V kolaudačním rozhodnutí se uvádí, že jde o stavbu řadového domku. Katastrální úřad kontaktoval pracovníci Obecního úřadu Velké Přílepy, D. K., která vyhotovovala kolaudační rozhodnutí, a potvrdila, že zápis „rodinný dům“ je správný. Dále z žaloby a připojené žádosti o nápravu nesprávného a nezákonného úředního postupu D. K. vyplývá, že žalobkyně dopisem ze dne 28. 6. 2018 podaným dne 29. 6. 2018 vyzvala Obec Velké

Přílepy k nápravě provedené změny v RÚIAN a vrácení záznamu „bytový dům“. Uvedla, že změna v RÚIAN měla být provedena pracovníci žalovaného D. K. poté, co byla vyloučena pro podjatost z projednání a rozhodnutí věci, v níž se žalobkyně domáhá změny domu č. p. X na dům s pěti bytovými jednotkami. Dopisem ze dne 14. 8. 2018 bylo žalobkyni sděleno, že zápis v RÚIAN je proveden správně.

8. Podle ustanovení § 84 odst. 1 s. ř. s. musí být žaloba podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo. Zmeškání lhůty nelze prominout (§ 84 odst. 2 s. ř. s.).
9. Z citovaného ustanovení vyplývá, že subjektivní lhůta k podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu je vázána na vědomost žalobce o nezákonném zásahu (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2005, č. j. 2 Afs 144/2004-110, publikované pod č. 735/2006 Sb. NSS). Počátek běhu subjektivní dvouměsíční lhůty k podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu je dán okamžikem, kdy se žalobce dozvěděl o skutečnostech, v nichž spatřuje nezákonný zásah (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011, č. j. 5 Aps 5/2010-293, publikovaný pod 2386/2011 Sb. NSS).
10. K počátku lhůty podle § 84 odst. 1 s. ř. s. Ústavní soud v nález ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18, konstatoval, že *„[v] řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu podle § 82 a násl. s. ř. s. je důležité - ačkoliv rozšířený senát této tezi nepřál - rozlišovat různé typy zásahů a zohledňovat specifika tzv. trvajících zásahů. Ústavní soud souhlasí s rozšířeným senátem, že k posouzení povahy zásahu nestačí pouze tvrzení žalobce. Správní soud musí při hodnocení povahy zásahu vycházet z objektivních skutečností a musí na jejich základě vyhodnotit, jakou povahu zásah má. Pokud v té souvislosti ovšem dojde k opačnému závěru než žalobce (např. nebude mít za to, že napadený zásah je trvalý, což bude mít dopad na počítání lhůty k podání žaloby a její včasnost), musí dát žalobci možnost na tento odlišný pohled soudu reagovat. Držení dokumentů převzatých při místním šetření v tomto konkrétním případě představovalo trvalý zásah. V případě těchto zásahů obecně musí s ohledem na zásadu bezrozpornosti právního řádu platit pravidlo, podle kterého časové právní následky včetně dopadu na počátek běhu subjektivní i objektivní lhůty k podání zásahové žaloby má až ukončení takového zásahu. V případě stále neukončeného trvajících zásahu pak ústavně-konformní výklad pojmu ‚dozvěděl se‘ (§ 84 odst. 1 věta první s. ř. s.) odpovídá pojmu ‚dozvídá‘, a výklad pojmu ‚došlo‘ (§ 84 odst. 1 věta druhá s. ř. s.), odpovídá pojmu ‚dochází‘.“*
11. Soud se neztotožňuje s žalobkyní, že by změna zápisu způsobu užívání v registru územní identifikace, adres a nemovitostí byla trvajícím zásahem, na který dopadají závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18, ohledně počátku běhu lhůty v případě neukončených trvajících zásahů. Zápis údaje o způsobu využití stavebního objektu do registru územní identifikace, adres a nemovitostí nepředstavuje neukončený trvalý zásah, ale jednorázový zásah s trvajícím důsledkem. Na projednávanou věc dle názoru soudu plně dopadají závěry, k nimž dospěl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 4. 2019, č. j. 9 As 351/2018-22, v němž odůvodnil závěr, že zápis měsíce a roku odstranění stavebního objektu v registru územní identifikace (resp. v informačním systému územní identifikace) nepředstavuje trvalý zásah, ale jednorázový zásah s trvajícím důsledkem, a závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18, týkající se trvajících zásahů se na danou věc neuplatní. Lze vycházet též z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu týkající se zápisů v katastru nemovitostí (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 13. 10. 2015, č. j. 7 As 107/2014-53, č. 3334/2016 Sb.

NSS, či rozsudek ze dne 31. 5. 2018, č. j. 4 As 116/2018-65), jejichž povaha je obdobná, neboť důsledky se promítají ve veřejném seznamu [§ 30 zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o základních registrech“)].

12. Nejvyšší správní soud v bodech 22 až 24 rozsudku ze dne 4. 4. 2019, č. j. 9 As 351/2018-22, konstatoval: „pro posouzení této otázky lze plně vyjít z judikatury NSS týkající se zápisu v katastru nemovitostí záznamem podle zákona č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ve spojení se zákonem č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí České republiky (katastrální zákon) /dále jen ‚katastrální zákon 1992‘/ [popř. podle v současné době platného a účinného zákona č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen ‚katastrální zákon 2013‘)]. Podle ní se jedná o jednorázový zásah s trvajícím důsledkem (nikoli zásah trvalý), přičemž ‚den, kdy byl záznam (faktický úkon) proveden, a tedy kdy k zásahu došlo, je ... objektivně dán‘ a ‚počátek běhu subjektivní lhůty ... se odvíjí od okamžiku, kdy se žalobce dozvěděl, že k zásahu došlo‘ (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 13. 10. 2015, č. j. 7 As 107/2014-53, č. 3334/2016 Sb. NSS, odstavce 53 a 54). Tento závěr potvrdil v odlišném stanovisku k citovanému usnesení rozšířeného senátu i soudce Mgr. Aleš Roztočil (viz odstavec 6 odlišného stanoviska). Ke shodnému závěru dospěl NSS i po vydání zrušujícího nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 635/18 (viz rozsudek ze dne 31. 5. 2018, č. j. 4 As 116/2018-65, odstavec 11).
13. Registr územní identifikace, který je veřejným seznamem (§ 30 odst. 1 zákona o základních registrech), obsahuje údaje o územních prvcích a územně evidenčních jednotkách (§ 31 a 32 zákona o základních registrech). Měsíc a rok odstranění stavebního objektu je technickoekonomickým atributem stavebního objektu, jenž zapisuje stavební úřad do informačního systému územní identifikace (§ 42 odst. 3 a § 39 odst. 2 zákona o základních registrech), a to do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o odstranění stavebního objektu dozví (§ 12 odst. 3 vyhlášky o registru územní identifikace). Informační systém územní identifikace je agendovým informačním systémem veřejné správy, jehož prostřednictvím se zapisují údaje do registru územní identifikace (§ 39 odst. 1 zákona o základních registrech). Je též veřejným seznamem (§ 39 odst. 3 zákona o základních registrech). Základní registry fungují jako unikátní zdroj nejčastěji využívaných údajů při výkonu veřejné správy (viz obecná část důvodové zprávy k zákonu č. 111/2009 Sb., bod 1). Registr územní identifikace (resp. informační systém územní identifikace) je tudíž (vedle jiného) zdrojem údajů o nemovitých věcech (jejich součástech) pro veřejnou správu. Jeho prostřednictvím je rovněž sledován veřejný zájem na zajištění přehledu veřejné moci o nich.
14. Rovněž katastr nemovitostí je veřejným seznamem, jenž plní zčásti obdobné funkce jako registr územní identifikace (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 16. 11. 2010, č. j. 7 Aps 3/2008-98, č. 2206/2011 Sb. NSS, odstavec 28). Některé údaje evidované v katastru nemovitostí ostatně zapisuje katastrální úřad i do registru územní identifikace [např. druh pozemku; viz § 42 odst. 5 písm. b) zákona o základních registrech]. Případně naopak, některé údaje mohou být do katastru nemovitostí čerpány z registru územní identifikace (srov. § 6a odst. 1 katastrálního zákona 1992, resp. § 32 odst. 1 katastrálního zákona 2013). Pro posuzovanou věc je však především podstatné, že se v obou případech jedná o provedení zápisu do státem vedeného veřejného seznamu, v němž jsou evidovány údaje o nemovitých věcech (jejich součástech), přičemž provedení konkrétního zápisu do registru územní identifikace (resp. informačního systému územní identifikace) i do katastru nemovitostí záznamem jsou faktické úkony obsahově jedinečné (srov. usnesení rozšířeného senátu č. j. 7 As 107/2014-53, odstavec 51).“

15. Závěry Nejvyššího správního soudu ohledně povahy zápisu údaje v registru územní identifikace (resp. informačním systému územní identifikace) jsou formulovány obecně a nejsou omezeny toliko na specifickou situaci, jež byla předmětem uvedeného rozsudku, v níž se žalobce domáhal navrácení zápisu, že na pozemku stojí stavba, ačkoli stavba již na pozemku nestála. Nejvyšší správní soud též v bodě 30 uvedeného rozsudku konstatoval, že na shora uvedeném závěru by se nic nezměnilo ani v případě, pokud by stěžovatel nezákonný zásah spatřoval i v jednání spočívajícím v zápisu změny druhu pozemku v registru územní identifikace (resp. informačním systému územní identifikace) nebo v katastru nemovitostí. Údaje vedené v registru územní identifikace o druhu a způsobu využití pozemku a jeho technickoekonomické atributy, stejně jako údaje o typu a způsobu využití stavebního objektu, jsou referenčními údaji [§ 38 odst. 1 písm. c), d) zákona o základních registrech], které jsou považovány za správné, pokud není prokázán opak nebo pokud nevznikne oprávněná pochybnost o jejich správnosti.
16. V posuzované věci míří žaloba proti zásahu, který žalobkyně spatřuje v provedení konkrétního zápisu změny údaje o způsobu využití stavebního objektu, který byl dle žalobkyně proveden osobou vyloučenou z projednávání a rozhodnutí o jiné její věci s cílem toto jiné řízení ovlivnit (znemožnit změnu užívání na bytový dům s pěti bytovými jednotkami). Žaloba tedy směřuje proti faktickému, jedinečnému a jednorázovému jednání správního orgánu, byť trvají jeho důsledky v podobě zapsaného údaje v registru územní identifikace. Žalobkyně dotčení v právech žalobou napadeným zásahem spatřuje toliko v důsledcích, které jí měl zásah způsobit v jiném řízení před Městským úřadem Roztoky. Trvalost zásahu nelze spatřovat ani v tvrzeném trvajícím ovlivnění jiného řízení, které může představovat již pouze nepřímý důsledek jednání žalovaného. Údaj o způsobu využití stavebního objektu vedený v registru územní identifikace nebrání tomu, aby byla tato otázka samostatně posouzena v jiném řízení. Pokud vznikne o správnosti referenčního údaje oprávněná pochybnost [§ 4 odst. 4 zákona o základních registrech], nelze jej již považovat za správný a je věcí příslušného správního orgánu, který projednává a rozhoduje věc, pro kterou je případně údaj významný, aby si otázku posoudil přihlížeje ke všemu, co v řízení vyšlo najevo, a svůj závěr náležitě odůvodnil.
17. Žalobkyně se o jednání, v němž spatřuje nezákonný zásah, tedy o zápisu „rodinného domu“ jako způsobu využití domu č. p. X provedenému žalovaným v RÚIAN, dověděla nejpozději ze sdělení Katastrálního úřadu pro Středočeský kraj ze dne 8. 2. 2018. Ačkoli žalobkyně neuvádí a z obsahu spisu neplyne, kdy jí bylo sdělení doručeno, z žádosti žalobkyně o nápravu nesprávného a nezákonného úředního postupu D. K. a odstranění vad v RÚIAN ze dne 28. 6. 2018 vyplývá, že žalobkyně k tomuto dni disponovala relevantními informacemi, které jí umožnily usoudit, že jde o jednání veřejné správy, v čem jednání spočívá a že je zaměřeno proti ní. I pokud by subjektivní lhůta počala běžet až dne 29. 6. 2018, uplynula by dne 29. 8. 2018. Žalobkyně však podala žalobu na ochranu před nezákonným zásahem až dne 1. 11. 2018, tedy po uplynutí dvouměsíční subjektivní lhůty. Žaloba byla tedy podána opožděně, a proto ji soud dle ustanovení § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. výrokem II. odmítl.
18. Soud pro úplnost konstatuje, že zákon o základních registrech neupravuje žádné jiné právní prostředky ochrany či nápravy ve smyslu § 85 s. ř. s., které by bylo třeba před podáním žaloby vyčerpat, přičemž tímto prostředkem není ani podání stížnosti dle § 175 zákona č. 500/2004, správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, za níž lze podání žalobkyně ze dne 29. 6. 2018 považovat. Podání žalobkyně ze dne 29. 6. 2018 již z tohoto

důvodu nemohlo v souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu počátek běhu subjektivní lhůty oddálit (viz rozsudky ze dne 17. 12. 2010, č. j. 4 Aps 2/2010-44, č. 2339/2011 Sb. NSS; ze dne 2. 12. 2015, č. j. 1 As 134/2015-36; a ze dne 24. 5. 2017, č. j. 2 As 57/2017-29).

19. O nákladech řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem soud rozhodl dle ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků řízení právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.
20. S ohledem na ustanovení § 10 odst. 3 věty poslední zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“), soud rozhodl o vrácení žalobkyní zaplaceného soudního poplatku ve výši 2 000 Kč. Podle § 10a odst. 1 zákona o soudních poplatcích bude poplatek žalobkyni vrácen ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 31. května 2019

Mgr. Jitka Zavřelová, v. r.
předsedkyně senátu